

Päijät-Hämeen ILVES

Päijät-Hämeen Reservipiiri ry:n tiedote 1/2020

Talvisodan päättymistä kunnioitettiin 105 kynttilällä Lahden Ristinkirkon Vapauden hengetär -patsaan luona. Kuva: Markku Selonen

Tässä lehdessä mm.

- Talvisota s. 4
- Muistelua, kokouksia, tekoja alk. s. 8
- Veteraanikummit s. 14

- PV -osasto s.15
- MPK -osasto s. 16
- MPKK s. 18
- Historia s. 19

Kaveria ei jätetä

Elämme poikkeuksellisia aikoja. Koronapandemian vaatimat vastatoimet vaikuttavat meihin kaikkiin. Vaikka olemme aktiivisina reserviläisinä osallistuneet moniin erityisoloihin harjaannuttaviin koulutuksiin ja harjoituksiin, todellisuus ja toimien konkreettinen laajuus yllättää.

Suomen valtionjohto on asiassa hyvin hereillä ja ohjaa meitä toimimaan, mutta katastrofi on maailmanlaajuinen, eikä hallitukseen voi varmuudella tietää nyt, mitä huomina tuo tullessaan.

Puhutaan sairastuneista ja kuolleista. Jokainen meistä on tärkeä, mutta talouden tulee myös toimia. Yhtälö ei ole helppo.

Piirin tälle vuodelle suunnittelema runsas tahtumatoiminta on nyt jäissä, niin kuin koulutusyhdistyksemme MPK:n kurssitoiminta. Edelleen monet ampumaradat, kuten Hälvälä on suljettu, tai vielä avoinna olevilla radoilla on käyttörajoituksia. Puolustusvoimat kuitenkin harjoittelee suunnitellusti, ottaen pandemian huomioon.

Tässä haastavassa tilanteessa monessa maakunnassa reserviläisyhdistykset ovat jo aloittaneet erilaisen kaveria ei jätetä -toiminnan. Toimien tarkoitus on ottaa huomioon vanhempi jäsenistö ja veteraanien mahdollinen tukitarve, kuten kaupassakäynti ja arjen apu.

On erinomaisen tärkeää, että riskiryhmiin kuuluva voi luottaa avuntarjoajaan. Mikäli olet paikalliskunnallasi valmis auttamaan tai tarvitset itse apua, ota yhteyttä yhdistyksesi puheenjohtajaan ja anna yhteystietosi hänelle. Hän tai yhdistyksessä erikseen valittu yhteyshenkilö on sitten sinuun yhteydessä, ja yhdessä voitte sopia miten toimitaan.

Tulemme mm. piirin sivuilla <http://www.phreservi.fi/> ilmoittamaan asiasta lisää.

Edelleen kiinnitä huomiota oman kuntasi toimiin ja varustautumisen tasoon. Aikanaan on pa-

lautteen ja kehitysideoiden aika. Silloin huomiota tulee tuoda esiin.

Nyt on tärkeää, että pysymme terveinä ja autamme apua tarvitsevia.

Edessä on kuitenkin lopulta aika, kun pääsemme takaisin normaaliin rytmiin.

Otin vuoden vaihteessa vastaan Päijät-Hämeen Reservipiirin puheenjohtajuuden.

Vallitseva tilanne kannustaa meitä edelleen parantamaan piirimme toimintaa ja yhteistyötä eri viranomaisten kanssa.

Terveisin, Juha Tarnanen

Lahdessa 8. huhtikuuta 2020

Päijät-Hämeen ILVES tiedote 1/2020.

Päijät-Hämeen ILVES on Päijät-Hämeen Reservipiiri ry:n tiedotuslehti. Päijät-Hämeen Reservipiiriin kuuluvat sekä Suomen Reserviupseeriliiton että Reserviläisliiton alueen paikallisyhdistykset.

ISSN 2670-0670

Seuraava numero ilmestyy heinäkuun alussa.

Lehden taitto: Padasjoen Kirjapaino, Padasjoki.

Toimituksen osoite: Päijät-Hämeen Reservipiiri
Seponkatu 7, 15140 Lahti

www.phreservi.fi

Päätoimittaja: Kasper Hasala, kasper.hasala@gmail.com

Puheenjohtaja: Juha Tarnanen, juha.tarnanen@gmail.com

Toiminnanjohtaja: Marko Patrakka, markopatrakka@phnet.fi

Ampumavastaava: Marko Patrakka, markopatrakka@phnet.fi

Nettivastaava: Miikka Hurmalainen, miikka.hurmalainen@iki.fi

Ilveksen uuden tekijän juuret ovat Asikkalassa

Jos luet näitä rivejä, olen saanut ensimmäisen Ilveslehteni valmiiksi. Tästä on kiittäminen nykyaikaisia viestikanavia sekä rutiinilla toimivaa aktiivista piirijärjestöä. Nykyaikaiset viestikanavat mahdollistavat lehden tekemisen etänä. Kotikonttorini on Tampereella – ja vaikka asuisinkin Päijät-Hämeessä, näinä karanteeniaikoina olisi lehti joka tapauksessa pitänyt tehdä etätöyönä. Edeltäjäni ja edeltäjäni ansiosta Ilveksen kuviot ovat selvät: kentällä tapahtuu koko ajan jotakin, ja siitä myös tiedotetaan, ainakin jos asianosaisia nykäästään (sähköisesti) hihasta.

Olen 43-vuotias kielenkääntäjä, suomen kielen asiantuntija, perheenisä ja reservin korpraali. Perheeseeni kuuluu unkarilainen vaimo, kaksi alakoululaista ja kaksikielistä poikaa sekä unkarilainen paimenkoira, kaksikielinen sekini.

Suoritin asevelvollisuuteni 1997 Panssariprikaatissa T-55M-taistelupanssarivaunun ampujana. Kalusto museoitiin 2000-luvun alussa, joten en koskaan saanut kutsua kertausharjoituksiin. Armeijan jälkeen opiskelin Jyväskylän yliopistossa ja unkarilaisessa Debrecenin yliopistossa, ja kun 2004 sain maisterin paperit ulos, lähdin ulkomaille – ja naimisiin. Seitsemän vuotta kului Virossa, Tartossa, erilaisissa kulttuurihommissa ja viisi vuotta Unkarissa, Szegedissä, missä opetin yliopistossa suomen kieltä ja kulttuuria.

Palasin perheineni Suomeen kesällä 2017. Päätin ryhtyä toteuttamaan reserviläisyyttäni: liityin Tampereen reserviläisiin ja ilmoittauduin MPK:n kurseille, koska T-55M-vaunut oli museoitu jo 2000-luvun alussa. MPK:n reserviläispäivässä rynnäkkökiväärin purkaminen vielä jotenkuten onnistui, mutta kokonaisuus oli jo vaikeampaa. Varusteet ja kalusto ovat muuttuneet niin, että jouduin siirtymään M83:n harmaista suoraan M05-maastopukuun. Vapaaehtoinen kouluttautuminen jatkuu, kunhan olot tästä normalisoituvat.

Olen aina ollut kiinnostunut historiasta ja erityisesti sotahistoriasta – siihen olen saanut kipinän isältäni ja isoisältäni. Heiltä olen perinyt myös maanpuolustusaatteen sekä taipumuksen hamstrata armeijajalijäämää eri lähteistä. Koska istumatyö on hengenvaarallista, yritän ulkoilla – kävellä, pyöräillä

ja puuhastella puutarhassa – mahdollisimman paljon. Olen huomannut, että mitä enemmän liikkuu, sitä enemmän jaksaa.

Vaikka luotan Ilveksen pitkään perinteeseen ja kentän rutiineihin, se ei tarkoita, etteikö aina voisi jotakin myös kehittää. Viime viikkojen aikana olen ”löytänyt uudelleen” piirin Facebook-sivun. Facebook soveltuisi mielestäni hyvin vilkkaaksi ja ajantasaiseksi viestintäkanavaksi, mutta myös piirin reserviläisten väliseksi keskustelufoorumiksi.

Yleisradion lisäksi luen päivittäin Helsingin Sanomia, ja säännöllisesti seuraan myös Aamulehteä sekä vanhaa kunnon Suomen Kuvalehteä. Vaikka Suomenkin mediakenttä on viime aikoina yhä enemmän keskittynyt, se on silti vielä luotettava ja tasapuolinen. Totean sen päivittäin, kun seuraan Unkarin tapahtumia, jossa tilanne on jo pitkään muistuttanut 1980-luvun yhden totuuden itäblokkia. Kriisitilanteessa nämä erot ovat vain kärjistyneet.

Odotan paljon tulevalta yhteistyöltä ja toivon, että pääsen mahdollisimman paljon olemaan mukana kaikessa siinä, mitä kentällä tapahtuu.

Kasper Hasala

Suomi lunasti itsenäisyytensä 80 vuotta sitten

Talvisotaa muistellessa pitää muistaa, miten hyvin asiat nyky-Suomessa ovat. Talvisodan päättymisen 80-vuotisjuhlaa vietettiin Lahdessa 13. maaliskuuta.

Talvisodan rauhan muistojuhlaa on vietetty Lahdessa vuodesta 1961. Järjestäjinä olivat aluksi Lahden Reserviupseerit, ja seuraavana vuonna kutsuttuina mukaan tulivat Lahden Reservin aliupseerit. Juhla on siitä lähtien näkynyt kaupungissa katkeamatta. Osallistujia on parhaimmillaan ollut useita tuhansia ja kaupungin keskusta on pysähtynyt hetkeksi kunnioittamaan isiemme ja äitiemme työtä itsenäisen maamme hyväksi.

Taistelumme kansana talvisodassa huomattiin koko maailmassa. Sama päättäväisyys on ollut itsenäisen valtiomme perusta toimia vapaana maansa vastuuden mukaan myös kansainvälisesti. Sisukas ja puolueeton toimintamme on saanut kiitosta ja meihin luotetaan edelleen.

Olemme maailman onnellisin kansa toista vuotta peräkkäin. Tämä tulos ei ole vain mielipidekysely ovelta ovelle, vaan erilaisten mittaustu-

lostien summa. Huolimatta siitä, onko se oikea tapa laskea onnellisuuden määrää, on meillä syytä olla ylpeitä. Ymmärtäkäämme, että asiat eivät ole muilla siis laskennallisesti yhtä hyvin (tai huonosti). Pitäkäämme tasomme!

Naapurivaltioidemme ja myös meidän turvallisuuspoliittinen tilanteemme on nopeasti muuttunut. Emme enää voi laskea vanhojen opetusten varaan. Osaamme kuitenkin nyt myös ymmärtää, mihin suuntaan haluamme tulevaisuutta rakentaa. Puolustusyhteistyö erityisesti Ruotsin kanssa on nopeasti lisääntynyt. Tämä työ palvelee meitä ruotsalaisten kanssa itsepäisesti ”puolueettomina valtioina”, mutta meidän tulee tehdä oikeat valinnat. Maailma ei ole onneksi sama kuin vuonna 1939.

Talvisodan päättymisen 80-vuotispäivää oli tarkoitus juhlistaa näyttävästi, mutta koronavirus-tilanteen takia jouduimme supistamaan, jopa tyypistämään, juhlallisuuksia.

Juhla järjestettiin kokonaan ulkona Ristinkirkon mäellä, Vapauden hengettären aukiolla. Juhlaa johti eversti Kari Siljander. Liput saapuivat ja seppelpartiot lähtivät marsalkka Mannerheimin ratsastajapatsaalle, Karjalaisten muistomerkeil-

Lippulinna saapuu juhlapaikalle Olavi Mielosen johdolla.

Lippulinnessa olivat veteraanien, reserviyhdistysten ja karjalaisten liput.

le ja sotalasten- ja orpojen muistolaatalle rautatieasemalle. Kaupungin, Hämeen aluetoimiston ja maanpuolustusyhdistysten edustajat laskivat seppeleensä Vapauden hengettären eteen. Juhlallisuuksia korostivat sankarihaudalle reserviläisten toimesta sytytetyt 105 kynttilää.

Teksti: Juha Tarnanen
Kuvat: Markku Selonen

Otteita juhlan pääpuhujan, Lahden kaupunginvaltuuston puhjeenjohtaja Hannu Rahkosen puheesta:

Talvisodan sotatoimet kohdistuivat pommitusten muodossa Lahteen heti sodan alkupäivinä joulukuun 1. ja 2. päivinä. Erityisinä pommituskohteina olivat Lahden radio- ja rautatieasema. Pommituksissa kuoli 26 ihmistä sekä haavoittui yli 50 henkilöä.

Vuonna 1939 Lahti oli vajaan 30 000 asukkaan kaupunki. Sota-ajan ikävimpään arkeen kuuluivat suruviestit rintamilta, joiden välittäminen kuului rovasti Väinö Hovilalle. Hän joutui aloittamaan surullisen sanansaattajan tehtävänsä 16.12.1939, kun ensimmäiset tiedot rintamille kaatuneista lahtelaisista saapuivat. Lahden kaupunki luovutti tammikuussa 1940 seurakunnalle Kirkkopuistosta erityisen hauta-alueen sankarivainajille. Täällä pidettiin ensimmäiset hautajaiset 5.2.1940. Me voimme vain kuvitella niiden kyyneleiden määrää, joita täällä on vuodatettu.

Talvisota sai aikoinaan paljon kansainvälistä huomiota. Suomen halua puolustaa omaa aluettaan ihailtiin ja myötätuntoa tuli paljon, vaikka todellista apua ei juuri saatu. Sitkeä kamppailu ylivoimaiselta vaikuttavaa hyökkääjää vastaan toi maallemme pysyvää arvostusta.

Talvisodalla oli suuri vaikutus suomalaisen yhteiskunnan kehitykseen. Vuodet 1939–40 olivat ratkaisevia suomalaisen yhteiskuntasovun kannalta. Vain kaksikymmentä vuotta aikaisemmin Suomi oli jakautunut sisällissodassa ja sen jälkiselvittelyissä. Ulkoisen uhan edessä rajalinjat oltiin valmiit ylittämään.

TALVISODAN 105 KUNNIAN PÄIVÄÄ

Suomen ja Neuvostoliiton välinen sota
30.11.1939 – 13.3.1940

Suomen armeijan vahvuus enimmillään
340 000 + 12 000 ulkomaalaista vapaaehtoisia

Puna-armeijan vahvuus enimmillään 1 miljoona miestä

Suomen tappiot: 25 900 kaatunutta ja kadonnutta, 43 600 haavoittunutta, 957 siviiliä

NL:n tappiot: virallisen ilmoituksen mukaan 49 000 kaatunutta ja kadonnutta, nykyarvioiden mukaan vähintään 125 000, jopa 200 000 kaatunutta ja 600 000 haavoittunutta

Moskovan rauha 13.3.1940: Suomi luovutti Karjalankannaksen, Laatokan Karjalan, Sallan alueen, Kalastajasaarenon ja Suomenlahden ulkosaaret, yhteensä 10 % kokonaispinta-alasta

Luovutetuilta alueilta asutettiin 420 000 siirtolaista muualle Suomeen

MOSKOVAN RAUHA 13.3.1940

Presidentti Kallion nimeämään rauhanvaltuuskuntaan kuului pääministeri Risto Ryti, ministeri Juho Kusti Paasikivi, kenraali Rudolf Waldén ja professori Väinö Voionmaa. Valtuuskunta lähti matkaan illalla 6.3. Tukholmaan, sieltä Riikaan ja sieltä Moskovaan. NL:n pääneuvottelijoina toimivat ulkoministeri Vjatšeslav Molotov ja NKP:n politbyroon jäsen, kenraalileversti Andrei Ždanov. Ensimmäinen neuvottelu käytiin 8.3. illalla. Varsinaisista neuvotteluista ei silti ollut kyse, sillä NL ei joutanut ehdoistaan. Neuvottelujen viidennen päivän iltana Suomen hallitus hyväksyi ehdot, ja sopimus allekirjoitettiin Moskovassa keskiyön jälkeen 13.3.

Seuraavana päivänä klo 11 taistelut päättyivät ja klo 12 ulkoministeri Väinö Tanner piti puheen radiossa. Raskaiden rauhanehtojen vuoksi Suomessa suruliputettiin yleisesti. Ylipäällikkö Mannerheim antoi päiväkäskyssään 14.3. kuuluisan tunnustuksensa suomalaisille sotilaille: *Te ette ole tahtoneet sotaa, te rakastitte rauhaa, työtä ja kehitystä, mutta teidät pakotettiin taisteluun, jossa olette tehneet suurtöitä, tekoja, jotka vuosisatoja tulevat loistamaan historian lehdillä.*

Eduskunta hyväksyi rauhansopimuksen 15.3. ja ratifioimisasiakirjat vaihdettiin Moskovassa 20.3.1940. Reilua vuotta myöhemmin maat olivat jälleen sodassa keskenään.

Lahden kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Hannu Rahkonen. Muistomerkin edustalla paloi 105 kynttilää muistoksi talvisodan jokaisesta päivästä.

Toisena vasemmalta sotilaskotisisarten edustajana Katriina Jouko, aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Hannu Koivisto ja eversti Kari Siljander.

Wäinö Aaltosen veistos Vapauden hengetär on perinteisesti ollut talvisodan muistojuhlan keskushahmo.

Marsalkka Mannerheimia muisteltiin Lahdessa

Mannerheimin kuolemasta tuli tänä vuonna kuluneeksi 69 vuotta. Ilma oli sateinen ja lämmintä oli muutama aste, kun tammikuun 28. päivänä Lahden Mannerheimin patsaan luo kokoontui arvokas joukko: veteraanijärjestöistä paikalla oli mm. Eero Lehtonen, reservipiirin edustajia oli paikalla puheenjohtaja Juha Tarnanen sekä piirin kunniapuheenjohtaja Risto Vuorisalo. Lisäksi paikalle saapui myös Lahden reserviupseerien senioriosasto, Juhani Vilo, Ratsumieskillan puheenjohtaja Urpo Karjalainen sekä kiltapiirin puheenjohtaja Esa Simpanen.

Edustus oli tänä vuonna erittäin runsas ja siitä suuret kiitokset kaikille läsnäolijoille. Sepeleen laskun suorittivat patsaalle veteraani Eero Lehtonen, piirin puheenjohtaja sekä kunniapuheenjohtaja.

Sepeleen laskun jälkeen nautittiin kuumat kahvit ja teet Lahden Upseerikerholla. Pöytäpuheissa oltiin kaikki yhtä mieltä, että vaikka Marskin muistotilaisuus on lyhyt, se on piirissä erittäin tärkeä tapahtuma.

Vielä kerran kaikille suuri kiitos kun tulitte paikalle ja teitte tapahtumasta juhlayan. Ensi vuonna Mannerheimin kuolemasta tulee kuluneeksi 70 vuotta.

Teksti ja kuvat
Marko Patrakka

*Mannerheimin muistoa
kunnioittamassa Eeva Vilo (vas.),
Risto Vuorisalo ja Eero Lehtonen.*

*Kahvihetki Hennalan
upseerikerhon salissa.
Puheenvuoro piirin
kunniapuheenjohtaja
Risto Vuorisalolla.*

HOLLOLAN RESERVIUPSEERIEN kerhoilta ja kevätkokous

Hollolan Reserviupseerikerho ehti pitää kerhoillan ja kevätkokouksen 10.3. juuri ennen kokoontumisrajoituksia. Kerhoillan teemat oli suunnattu erityisesti nuorille upseereille. Piirin toiminnanjohtaja Marko Patrakka kertoi piirin mahdollisuuksista auttaa kerhoja ja Nastolan Reserviupseerikerhon puheenjohtaja Elisa Suutari piti erittäin mielenkiintoisen esityksen

polustaan nykyisiin tehtäviinsä. Lahden Reserviupseerikerhon varapuheenjohtaja Mikko Luostarinen tarjosi yhteistyömahdollisuuksia ammunnessa.

Kevätkokouksessa julkistettiin kerhon hallituksen valitsema vuoden upseeri 2019: Keijo Aho. Keijo on ollut pitkään kerhon eri vastuutehtävissä, kuten sihteerinä, puheenjohtajana ja hallituksen jäsenenä. Hän on tehnyt yhteenvetoja jäsenistöstä ja hallituksen jäsenistä vuosien varrella, ja hänen puheenjohtajakautellaan kerholle hankittiin kantolippu ulkotilaisuuksia varten. Viime vuonna Keijo lahjoitti kerholle kaksi lumipukua, jotka on tarkoitettu käytettäväksi erityisesti talvisodan 80-muistovuoden kunniavartioissa.

Teksti: Ilkka Sipilä

Kuvat: Veikko Koivula

Kerhon varapuheenjohtaja Ilkka Sipilä (oik.) luovutti Keijo Aholle kerhon kunniajäsenen V. K. Simolan lahjoittaman Vuoden 2019 Upseerin maljan.

Etualalla Hollolan reserviupseerikerhon puheenjohtaja Elisa Suutari.

Tampereella ase- ja militariamessuilla

Asikkalan reserviläiset järjestivät jälleen perinteisen ase- ja militariamessumatkan Tampereelle. Matka TamArms-messuille alkoi Vääksyn linja-autoasemalta sateisena sunnuntaina 16.2.2020 heti aamukahdeksalta.

Matka on suoritettu useampana vuonna, ja viime vuosina matkaan on lähdetty 30 hengen pikkubussilla. Bussi olikin bukkattu jälleen viimeistä paikkaa myöten täyteen.

Tuulosessa juotujen aamukahvien jälkeen matka jatkui kohti Tamperetta. Perille Tampere-taloon päästiin hyvin ja väki pääsi etsimään tarvitsemiaan tuotteita tai vain muuten katselemaan, mitä tarjolla on.

Esille laittajia oli tänä vuonnakin reilusti. Kaikkea tuntuu löytyvän, mutta metrilakua ei ollut ja hyvä niin. Vanhaa ”romua” ja priimaa käytettyä joka lähtöön.

Moni löysikin puuttuvia tarvikkeita ja heräteostoksia. Allekirjoittanutkin löysi K98:n kampoja ihan vain varmuuden vuoksi, hyvä kuntoisia ja vielä halpojakin.

Matkaajat nauttivat tapahtumasta ja Tampere-talon ravintolan maistuvasta lasagnelounaasta.

Paluumatkalla poikettiin kahvitauolla Aapis kukossa.

Tunnelma oli hyvä, kuten aina. Kuulumiset tuli vaihdettua maanpuolustuksesta metsästyksen ja muustakin.

Teksti: Reko Tupala

Mikä TAMARMS?

- Suomen suurin kansainvälinen ase- ja militaria-materiaalin myyntitapahtuma
- Järjestäjänä Tampereen asehistoriallinen seura TAMARMS ry
- Tapahtumapaikkana Tampere-talo jo vuodesta 1994
- Kävijöitä vuosittain noin 1500, näytteille asettajia kymmeniä Suomen lisäksi mm. Virosta, Venäjältä, Ruotsista, Saksasta
- Joka vuosi tapahtumassa on myös alan erikoisnäyttely, tänä vuonna Suomen armeijan eläinlääkintämateriaalia

Kuva: Kasper Hasala

Helmikuinen kerhoammunta Hälvälässä

Ei ollut mikään perinteinen helmikuun pakkasaa mu, vaan vettä tihutti ja elohopea näytti +2 astetta, kun 22.2. kokoonnuimme kerhon majalle Hälvälässä. Paikalle oli tultu 12 hengen voimin ja mikä ilahduttavinta, mukana oli kolme aivan tuoretta kerhomme jäsentä. Lisäksi mukana oli yksi potentiaalinen jäsen – kunhan saa ensin asepalveluksen käytyä. Tämä aktiivinen nuorimies oli itse selvittänyt kerhomme ammuntoja HAUK:n kalenterin kautta ja pyysi saada tulla mukaan. Isänsä tuomana ja suostumuksella me tietysti toivotimme hänet mukaan joukkoomme.

Ennen ammuntoja käytiin läpi ammuntojen varomääräykset, aseiden käsittely, aseote, tähtäys sekä tietysti itse laukaisu. Käytettävään kalustoon tutustuttiin purkamalla aseet ja varmistamalla, että piiput olivat tyhjätkä puhtaat. Liukupinnat voideltiin aseöljyllä. Osa aseista oli lainassa RUL:sta, osa on LRUK:n ja osa oli ampujien omaa kalustoa – käypiä aseita yhtä ja kaikki. Lisäksi keskusteltiin varsin laa-

jasti amunnasta, aina ampumarataetiketistä aselupahakemuksiin.

Itse ammunnat menivät suunnitelman mukaisesti, osumia syntyi – toisilla jopa erittäin hyvin, kun ottaa huomioon, että osalla ampujista oli ensimmäistä kertaa elämässään minkään sortin pistooli kädessä. Palaute oli erittäin positiivista – jopa sekin, että ampujat itse puhdistivat aseet ammuntojen jälkeen kerhon majalla, lämpimän kahvin kera.

Vastaavia ammuntoja tulemme järjestämään lisää. Mukaan toivotaan kaikkia Päijät-Hämeen reservipiirin jäseniä kerhosta, sotilasarvosta tai sukupuolesta riippumatta. Lisäksi tulemme jatkossa tarjoamaan kerhoammuntoihin reservipiirin omaa asekalustoa, sillä aseet on hankittu piiriä palvelemaan eikä pölytymään asekaapissa.

Mikko Luostarinen
Ammunnanjohtaja

Kuva: Mikko Luostarinen

MILCOMP-esteuintiharjoitus Nastolassa

Nastolan uimahallissa pidettiin 7.3. kansainvälisen reserviupseeriliiton sotilasmoniottelun mukaiset esteuintiharjoitukset. Sotilasmoniottelut, jota myös MILCOMPiksi kutsutaan, koostuvat seuraavista lajeista:

- esterata
- käsikranaatin tarkkuusheitto
- pistooliammunta
- kivääriammunta
- esteuinti
- suunnistus.

Kansainvälisellä reserviupseeriliitolla (CISOR) ja kansainvälisellä reserviupseeriliitolla (CIOR) on molemmilla hiukan toisistaan poikkeavat sotilasmoniottelulajit. Erot ovat kuitenkin hyvin marginaalisia, joten molempien harjoittelu palvelee toisiaan.

Reserviläisurheiluliitto (ResUL) on ottanut sotilasmoniottelut kehitettävien URHEILULajien repertuaariin. Tämä on erinomaista, sillä sotilasmoniottelut jos mitkään ovat monipuolisine lajeineen reserviläisurheilua parhaimmillaan.

Osanottajia eri puolilta maata

CIOR:n esteuintiharjoituksissa Nastolan uimahallissa 7.3. oli osanottajia Jyväskylästä, Tampereelta, pääkaupunkiseudulta, Päijät-Hämeestä ja jopa Virosta asti. Kaiken kaikkiaan rataa kokeili enemmän tai vähemmän vakavasti 16 uimaria.

Päivä alkoi itse esteradan rakentamisella ja sen asian hoiti rautaisella ammattitaidolla yksi Suomen kokeneimmista Milcomp-kilpailujen järjestäjistä yli luutnantti Wille Viittanen. Kun rata oli saatu kuntoon ja vaijerit riittävän tiukalle, uimareille jaettiin uimasuiksi ”nollaviitokset”. Uimapuvuista kiitos MPK Lahden koulutuspaikalle, jonka materiaalituki sotilasmoniotteluille on ollut korvaamatonta.

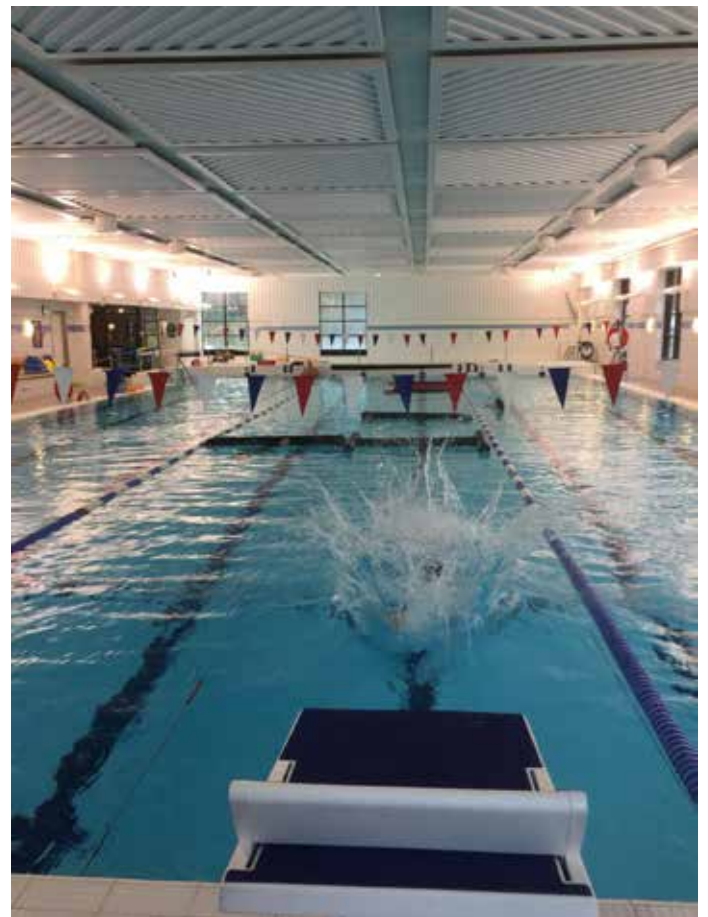
Hollolassa ja Lahdessa oli määrä järjestää Milcomp-karsintakilpailut 22. ja 23.5.2020, mutta ne on siirretty toistaiseksi määrittelemättömään ajankohtaan. Tarkoitus on saada nämä karsintakilpailut järjestettyä viimeistään heinäkuussa, sillä niissä valitaan miesten, naisten ja mahdollisesti kolmaskin kolmenhenkinen joukkue Belgian Liégessä 2.–8.8.2020 pidet-

täviin CIOR:n kansainvälisiin Milcomp-sotilaspartio-kilpailuihin.

Vuonna 2019 nämä CIOR:n kansainväliset kilpailut järjestettiin Virossa ja 2018 Kanadassa – minne RUL on lähettänyt kisajoukkueet Suomea edustamaan. ResUL, RUL ja Reserviläisliitto kannustaa kaikkia kiinnostuneita reserviläisiä osallistumaan karsintakilpailuihin, sillä vaikka näissä kisoissa painetaan ”verenmaku suussa”, niin sellaista kansainvälistä yhteishenkeä, auttamishalua ja asevelitoveruutta on vaikea muualta löytää.

Lisätietoja kilpailusta ja mahdollisista Milcomp-lajiharjoittelumahdollisuuksista saa allekirjoittaneelta.

Mikko Luostarinen, luutnantti
Lahden Reserviupseerikeho
Puh. 040 8491905 tai mikko.luostarinen@resul.fi

Kapteeni Saku Liehun taidonnäyte veteen hyppäämisestä. Kuva: Mikko Luostarinen

Nyt pohditaan Reserviläisurheiluliiton strategiaa 2020-luvulle

Reserviläisurheiluliiton toiminnan tulee auttaa paikallisyhdistysten avaintoimijoita järjestämään mielekästä toimintaa paikallisyhdistyksissään. ResUL itse ei järjestä oikeastaan mitään, vaan tukee paikallista toimintaa parhaan kykynsä ja resurssiensa puitteissa. ResUL haluaa kohdella kaikkia jäseniään tasapuolisesti valiten kuitenkin painopistealueita. Käytännössä toiminta on ja pysyy avoimena koko jäsenistölle, mutta painopisteenä tulee olla sijoitetun ja sijoituskelpoisen reservin toiminta.

ResUL:n ammunnat voitaisiin ”brändätä” esimerkiksi seuraavasti:

1. SOVELLETTU RESERVILÄISAMMUNTA (SRA): Tarkasti määritelty ja nopeimmin kasvava ammunnan laji. Tätä tullaan kehittämään myös ulkomaille vietäväksi lajiksi sekä ns. pikakisat tavallisten kisojen rinnalla.

2. RESERVILÄISAMMUNTA: Itselataavilla puoliautomaattiasseilla, eli TT3 ja soveltuvin osin pulttilukkoisilla / revolvereilla, sotilaskaliiperisilla kivääreillä ja pistooleilla, suoritettavaa ammuntaa, kuten mm. palvelusammunnat, kenttäammunnat, falling plate, TA sekä näiden sovelletut versiot.

3. TARKKUUSAMMUNTA: 22-kaliiberisille, niin pitkille kuin lyhyille aseille, valtaosin SAL:n lajeja. Ammunnan nimi voisi olla myös luovempi ja houkuttelevampi.

Liitto kaipaa nyt kentältä palautetta siitä, millaisia ammuntoja kaivataan ja mihin suuntaan niitä tulisi jatkossa kehittää. Kaikki heitot ja ajatukset ovat tervetulleita, sillä kevään aikana tehdään liiton strategiaa linjauksia ammuntoja varten tuleviksi vuosiksi.

Mietittävää on ainakin seuraavissa kysymyksissä:

Käytetäänkö edelleen kaikissa ammunnoissa (paitsi SRA avoin luokka) rautatähtiä vai toivotaanko rinnalle ammuntoja, joissa optiikka on sallittu?

Halutaanko ampua vain ja ainoastaan kymppirengasta lähes rajoittamattomilla ampuma-ajoilla? Vai kaivataanko ehkä nopeampia ammuntoja, aikarajoitettuja ammuntoja, maalin vaihtoja, tuplalaukauksia ja muitakin kuin SAL:n perustauluja?

Tarvitaanko eri ikäryhmiä / eri sarjat miehille ja naisille?

SAL:n lajeissa käytetään eri komentoja ja turvamääräyksiä kuin PV:n ammunnoissa. Voisiko tälle asialle tehdä jotakin?

Mikä on ampuma-asun rooli ammunnoissa? Käykö kenttäkelpoinen asu vai kielletäänkö jopa maiharitkin, kuten pari vuotta sitten reservin ampumamestaruuskilpailuissa?

Sopisiko PV:n ampumataitotesti (RK11) kilpailumuodoksi tai muu PV:n / VMP-lain mukainen ampumaohjelma?

Ja onko vuosikymmenten muuttumaton perinne riittävä peruste olla kehittämättä reserviläisammuntoja?

Kommentteja, ehdotuksia puolesta ja vastaan, rakentavia mielipiteitä – ja vaikka valmiita ampumaohjelmaehdotuksia pyydetään 19.4.2020 asti osoitteeseen mikko.luostarinen@resul.fi

Teksti: Mikko Luostarinen ja Kasper Hasala

VETERAANIKUMMIT

- palvelu heille, jotka kerran palvelivat meitä

Sotien 1939–1945 veteraaneja on yhä vähemmän, mutta he tarvitsevat apua yhä enemmän. Esimerkiksi Lahdessa sotaveteraaneja on noin 300, ja heidän keski-ikänsä on jo 93 vuotta.

Kummina vierellä -hankkeen tarkoitus on tukea veteraaneja ja heidän leskiään arjen asioiden hoitamisessa ja vähentää heidän kokemaansa yksinäisyyttä. Veteraaniasiainneuvottelukunta on ilmaissut huolensa siitä, että korkeaan ikään ehtineillä veteraaneilla on yhä huonommat valmiudet osallistua veteraanitoimintaan tai hakea tietoa heille kuuluvista palveluista ja etuuksista. Tarjolla olevia palveluita ei pystytä hyödyntämään täysimääräisesti ilman ulkopuolisen apua, sillä paperit hukkuvat, tiedonsaanti vaikeutuu ja yhteydenpito ympäröivään maailmaan hankaloituu näön ja kuulon heikentyessä. Asioimaan tai yhteisiin kokoontumisiin ei uskalleta lähteä ilman kaveria.

Tähän tarpeeseen vastaavat Kummina vierellä -hankkeen veteraanikummit, jotka toimivat veteraanien vapaaehtoisina avustajina ja kavereina. Hankkeen toteuttajan, Päijät-Hämeen hyvinvointipalveluiden kehitys ry:n, sekä eri järjestöjen ja Lahden kaupungin työntekijöiden tekemän arvion mukaan veteraanikummit tarvitsee noin tuhat ikäihmistä.

Veteraanikummit-hankkeen tavoitteena on

- taata jokaiselle halukkaalle veteraanille henkilökohtainen luottohenkilö eli kummi, joka auttaa veteraania käytännön asioiden hoidossa ja huolehtii siitä, että veteraani pysyy omatoimisena ja osallistuvana

- aktivoida vapaaehtoisia kansalaisia toimintaan, johon yhteiskunnalla ei ole resursseja
- hankkia kokemusta siitä, miten vapaaehtoistoinnilla tavoitetaan sellaisia ikääntyviä, joiden on hankala saada tietoa heille kuuluvista palveluista, ja luoda hankitun tiedon pohjalta laajemmin sovellettava toimintatapa
- lisätä tietoa veteraanien ja muiden ikääntyvien ihmisten elämästä ja tarpeista palveluiden järjestäjille, sekä luoda tiedon pohjalta vapaaehtoistoiminnan malli aikana, jolloin palveluita leikataan.

Veteraanikummitoiminta on laajentunut Lahden lisäksi lähes kaikkiin muihinkin Päijät-Hämeen kuntiin, joten vapaaehtoisia kummeja tarvitaan nyt kipeästi. Vapaaehtoiset perehdytetään toimintaan, ja hankkeen työntekijät ovat vapaaehtoisten tukena koko kummi-suhteen ajan. Kummeille järjestetään myös säännöllisiä koulutuksia ja muuta yhteistä tekemistä.

Veteraanikummitoiminta

- Päijät-Hämeen hyvinvointipalveluiden kehitys ry:n toteuttama hanke
- Yhteyshenkilö: Anki Kylämaa, puh. 044 739 2304
- info@veteraanikummi.fi
- www.veteraanikummi.fi
- Tule sinäkin tekemään merkityksellistä vapaaehtoistyötä!

UUSI OSASTOUPSEERI aloittanut Hämeen aluetoimistossa

Tämän vuoden alusta Hämeen aluetoimiston uutena osastoupseerina on aloittanut kapteeni Tommi Tenhu. Tenhu on palvellut puolustusvoimissa Hämeen Rykmentissä ja Panssariprikaatissa noin 32 vuotta.

Tenhu on toiminut aikaisemminkin esikunnassa ja aluetoimistossa alueupseerina ja kertausharjoitusupseerina 2005–2011. Lahtelaisena hän tuntee monipuolisesti alueensa kokonaisturvallisuuden eri toimijat ja vapaaehtoisen maapuolustuskentän.

Osastoupseeri eli VMP-upseeri toimii yhteistyössä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen valmiuspäällikön kanssa reservinkoulutuksen järjestämisessä. Työpiste sijaitsee Hämeen aluetoimistossa Lahdessa.

Kapteeni Tommi Tenhu. Kuva: Puolustusvoimat

PUOLUSTUSVOIMAT: valmius varmistetaan kaikissa tilanteissa

Kevään koronatilanne on vaikuttanut monella tavalla myös Puolustusvoimien toimintaan. Esimerkiksi huhtikuun aikana alkavaksi suunnitellut kertausharjoitukset ja vapaaehtoiset harjoitukset on peruttu, ja toukokuun harjoituksista tehdään päätös 9.4. mennessä. Reserviläisen saama kertausharjoituskutsu on voimassa, ellei siitä tule kirjallista peruutusilmoitusta, kerrotaan Hämeen aluetoimistosta.

Covid-19-toimenpiteistään Puolustusvoimat tiedottaa verkkosivuillaan osoitteessa <https://puolustusvoimat.fi/covid-19>.

Koronatilanteesta johtuen yhteydenotot aluetoimistoihin pyydetään hoitamaan ensisijaisesti sähköpostilla tai puhelimitse. Ainoastaan aluetoimiston kanssa sovitut, välttämättömät käynnit suoritetaan paikan päällä aluetoimistossa.

Puolustusvoimat turvaa toimintansa jatkuvuuden ja valmiuden kaikissa tilanteissa, myös nyt käynnissä olevassa kriisissä, vakuuttaa aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Hannu Koivisto.

Lisätietoja antaa

puolustusvoimien Hämeen aluetoimisto
hameenaluetoimisto@mil.fi
+358 299484190
Palveluajat: ma-pe klo 8-15

Kuva: ADOBE/AOP

KAI MERENLAHTI MPK Lahden koulutuspaikan VALMIUSPÄÄLLIKÖKSI

Kapteeni evp Kai Merenlahti on aloittanut 1.1.2020 valmiuspäällikkönä Hämeen maanpuolustuspiirissä Lahden koulutuspaikassa.

Merenlahti on palvellut 30 vuotta puolustusvoimissa mm. Uudenmaan Jääkäripataljoonassa, Hämeen Rykmentissä, Kuopion Sotilasläänin Esikunnassa ja Panssariprikaatissa sekä UNPREDEP- ja UNPROFOR-rauhanturvaoperaatioissa. Viimeisimpänä hän toimi Hämeen aluetoimistossa osastoupseerina.

Merenlahti on toiminut MPK:n Päijät-Hämeen koulutus- ja tukiyksikön ja Lahden koulutuspaikan koulutus­päällikkönä 2016–19. Lahtelaisena hän tuntee monipuolisesti alueensa kokonaisturvallisuuden eri toimijat ja vapaaehtoisen maanpuolustus­kentän. Valmiuspäällikön toimipiste sijaitsee Hämeen aluetoimistossa Lahdessa.

Valmiuspäälliköt toimivat yhdyslinkkinä reserviläisten, MPK:n ja Puolustusvoimien sekä viranomais­ten välillä. Nimensä mukaisesti valmiuspäällikön tehtäviin kuuluu maanpuolustus- ja puolustusharapiirien valmiuden kehittäminen. Työnkuvan keskeisimpinä osa-alueina ovat koulutus, vapaaehtoisten rekrytointi sekä valmius- ja turvallisuussuunnittelu.

Valmiuspäälliköt rakentavat puolustusvoimien kanssa uudenlaista ja aiempaa laajempaa, sotilaallisia

Kuva: MPK

valmiuksia kehittävää koulutusjärjestelmää, joka palvelisi puolustusvoimien tarpeita. MPK:n järjestämät kurssit ovat reserviläisille väylä puolustusvoimien järjestämään sotilaalliseen koulutukseen.

Kai Merenlahti odottaa uudelta työltään aktiivista yhteydenpitoa ja toivoo yhteydenottoja oman alueen reserviläisiltä.

Kasper Hasala

Piiri tiedottaa toiminnastaan verkkosivuillaan
www.phreservi.fi

sekä Facebookissa
Päijät-Hämeen Reservipiiri ry

Hyödynnämme myös jonkin verran
Etelä-Suomen Sanomien
järjestötoimintapalstaa.

Tärkeitä sivuja
www.phreservi.fi

RESERVIUPSEERILIITTO www.rul.fi
RESERVILÄISLIITTO www.reservilaisliitto.fi
RESERVILÄISURHEILULIITTO www.resul.fi
MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS www.mpk.fi
PUOLUSTUSVOIMAT www.mil.fi
MP-MYYMÄLÄ: www.maanpuolustusyhtio.fi

MPK kääntää katseensa jo syksyyn

MPK on päättänyt keskeyttää kaiken koulutustoimintansa 31.5.2020 saakka. Päätös perustuu hallituksen suosituksiin koronavirusepidemian ehkäisemiseksi. Tilannetta kannattaa seurata mm. MPK:n kotisivulla ajankohtaisiosiossa: <https://mpk.fi/ajankohtaista/>.

Koronaviruspandemia pysäytti monta asiaa tässä maassa, niin myös Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kurssitoiminnan toukokuun loppuun saakka. Näin ollen mm. Lahden koulutuspaikan päätapahtuma Hälvä20 jäi toteutumatta. Kurssinäkää siis jäi, ja syyspuolella on useita isoja tapahtumia. Tauko ei tarkoita luppoaikaa, vaan nyt inventoidaan ja huolletaan varusteet sekä ennen kaikkea suunnitellaan tulevaa.

Päätoimintamme keskittyy tällä hetkellä siihen, että saamme koulutuksen käyntiin heti, kun se on mahdollista.

Lahden koulutuspaikan isompia tapahtumia ovat Kotiseutuharjoitus Päijät-Häme 20 elokuun viimeisenä viikonloppuna ja Syyshälvä. MPK:n Hämeen piirin päätapahtuma on Hämeen Ilves 2020 -harjoitus Hatulassa 18.–20. syyskuuta.

Opetusta myös verkossa

MPK avaa lähiaikoina kaikki ne verkkokurssit, joita on mahdollista aukaista. Esimerkiksi Taktiset merkit -verkkokoulutuksessa opiskellaan sotilaallisessa toi-

minnassa käytetyn taktiikan kielen perusteita eli sotilasmerkistön ja -lyhenteiden käyttöä.

Jokainen sotilasjohtaja suunnittelee toimintaansa ja tekee päätöksiä tilannekuvan perusteella. Tilannekuvan on oltava mahdollisimman tarkka ja ajanmukainen. Siksi kaikkien tiedon tuottajien etulinjasta esikuntiin asti on osattava yhteinen tapa eli yhtenäiset taktiset merkit sekä yhdenmukaiset lyhenteet.

Taktiikan kieli -verkkokoulutus sopii kaikille asiasta kiinnostuneille. Erityisen hyvin kurssi soveltuu kaikilla tasoilla toimiville reservin johtajille. Noin 40 tuntia kestävä kurssin suorittamisesta voi saada yhden rinnasteisen kertausharjoituspäivän. Jos haluaa KH-päivän, kurssille tulee ilmoittautua MPK:n koulutuskalenterin kautta.

Viime vuosi oli tehokas

MPK:n Lahden koulutuspaikan viime vuosi oli myös tilastojen valossa hyvin vilkas. Kurssivuorokausia kertyi kaikkiaan 2457 ja kurssilaisia kaikkiaan 1753. Näihin määrin pitää lisätä ne kymmenet käsiparit ja niiden tekemät työtunnit muiden Hämeen piirin koulutuspaikkojen kurssien tukitoimissa.

Yksi viime vuoden merkittävimmistä tapahtumista oli Kotiseutuharjoitus Lahti19. Se oli koko MPK:n pilottiharjoitus, ja kuluvana vuonna vastaavia on tarkoitus järjestää eri koulutuspaikoissa ympäri Suomea.

Harjoituskonseptissa MPK tarjoaa vahvana ja valtakunnallisena koulutusorganisaationa eri järjestöille ja muille toimijoille mahdollisuuden kouluttaa väkeä poikkeusolojen toimintaan. Tarkoitus on saada mukaan muitakin kuin MPK:n jäsenjärjestöjä tai perinteisiä yhteistyökumppaneita. Lahti19:ssä näitä olivat mm. Koulutuskeskus Salpaus, Lahden kaupunki ja Pelastakaa Lapset ry.

Aarne Kumpulainen ja Matti Hilska

Lipunnosto kotiseutuharjoitus LAHTI 19:ssä.

Kuva: Matti Hilska.

MPK:n vuosikokous

www.mpk.fi

MPK:n vuosikokous hyväksyi vuoden 2019 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 15.4.2020 pidetyssä kokouksessa ja myönsi vastuuvapauden edelliselle hallitukselle.

Vuosi 2019 oli MPK:n historian viimeinen vuosi, jolloin toimintaa toteutettiin vuodesta 2008 asti voimassa olleen vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain mukaisesti. Vuotta 2019 väritti uuden lain mukaisen toiminnan valmistelu. Koulutusluvut olivat pitkälti aikaisempien vuosien kaltaiset.

Tärkeimpiin vuoden 2019 tapahtumiin ja tunnuslukuihin voi tutustua MPK:n verkkosivuilla.

Teksti: <https://mpk.fi/ajankohtaista>

Tiesitkö...

että Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisuja voi lukea vapaasti verkossa?

Kansalliskirjaston Doria-palvelun kautta voi lukea useiden julkisten organisaatioiden tuottamia julkaisuja. Esimerkkejä MPKK:n julkaisemasta sisällöstä:

- Elektroninen sodankäynti - osa 1 (2004)
- Suursotien vuosisata: sodan ja taistelun kuva 1900-luvulla (2002)
- #kyberpuolustus: kyberkäsikirja puolustusvoimien henkilöstölle (2019)
- Alivoimaisen taktiikka: suomalaisen taktisen ajattelun tarkastelu (2019)
- Räjähävää voimaa 1 ja 2: suomalaisen pioneeritaktiikan kehittyminen
- Tulisuluista tappioiden tuottamiseen: vuosisata suomalaista ilmatorjuntataktiikkaa (2019)
- Ylijohdon reservi: suomalaisen panssaritaktiikan vuosisata (2019)
- Informaatiovaikuttaminen venäläisessä sodankäynnissä (2019)

Nämä ja tuhansia muita julkaisuja osoitteessa www.doria.fi

Hennala - venäläinen varuskunta

Hennalan kasarmialue 1910-2020. Osa 1.

Tästä alkaa Lahden Hennalan kasarmialueen yli satavuotiasta historiaa käsittelevä sarja.

Hennalan varuskunta vai Hennalan kasarmialue? – Puhekielessä molempia käytetään yleisesti. Puolustusvoimien määritelmä on, että varuskuntaan kuuluvat yhden tai useamman kunnan alueella olevat puolustusvoimien toimipisteet eli kasarmialueet, varasto- ja harjoitusalueet sekä esikunnat. Lahden varuskunta käsitti aikoinaan mm. Hennalan kasarmialueen, Hälvälän ja Vesivehmaan harjoitusalueet sekä kaupungissa olleen sotilaspiirin esikunnan. Puhekielessä Hennalasta käytetään usein termiä varuskunta. Kirjoituksissani itse käytän lähteistä riippuen kumpaakin sanaa.

3. Suomenmaalainen tarkk'ampujaprikaati

Pietarin sotilaspiirin päällikkö suuriruhtinas Nikolai Nikolajevitš määräsi 19.12.1908 perustettavan 3. Suomenmaalaisen tarkk'ampujaprikaatin sijoitettavaksi strategisista ja poliittisista syistä Pietarin–Helsingin-rautatielinjalle, jotta se voisi suojata Suomeen sijoitettujen joukkojen mahdollinen liikekannallepano.

3. Tarkk'ampujaprikaatin perustamisen yhteydessä täysin uusiksi joukkojen sijoituspaikoiksi tulivat jo usein suunnitelmissa esiintyneet rautatieristeyspaikkakunnat Riihimäki, Kouvola ja Lahti sekä todennäköinen maihinnousupaikka Tammisaari. Myös Kymijoen rautatiesillan suojaksi Korialle sijoitettiin venäläistä sotaväkeä. Joukkojen lisäämisen vuoksi venäläiset aloittivat Suomessa laajan kasarmirakennusohjelman vuonna 1910.

22. Armeijakunnan ryhmitys oli valmis vuoden 1914 kesään mennessä. 3. Prikaatin yksiköt oli sijoitettu Hämeenlinnaan, Riihimäelle, Lahteen ja Kouvolaan.

Senaatin päätöksellä siirtyi 4. Suomenmaalaisen tarkk'ampujarykmentin Lahden komppania vuoden 1909 lopussa Möysänjärven rannalle Ionoffin huopatehtaalle (Möysän Pirtti). Vuoden 1910 lopulla toinen komppania sijoitettiin silloisen Nikolainkadun (Vapaudenkadun) varrelle Mattssonin oluttehtaalle.

Kesäkuun 10. päivänä 1910 päivätyllä kauppakirjalla ostettiin Hennalan kasarmialue. Ostajana oli Venäjän keisarillisen hallituksen Pietarin sotilaspiirin viides sotilasrakennuskomissiooni. Kasarmialueen peruskivi laskettiin 8.10.1911.

Ensimmäinen maailmansota syttyy

Heinäkuun 31. päivänä 1914 julistettiin Venäjällä yleinen liikekannallepano, ja Suomessakin julistettiin sotatila.

Maailmansodan syttyessä 22. Armeijakunnan joukoista suurin osa oli kesäleirillä Tsarskoje Selossa Pietarin lähellä. Joukot siirrettiin heinäkuun lopulla 1914 takaisin vakinaisiin sijoituspaikkoihinsa täydennettäväksi ja Venäjän yleisen liikekannallepanon jälkeen keskitysalueilleen. Näin tapahtui myös Hennalassa olleelle joukko-osastolle.

Saatuaan siirtokäskyn 22. Armeijakunnan joukot kuljetettiin Suomesta itärintamalle syyskuun 7. päivään mennessä. Pääosa Suomen venäläisistä varuskunnista tyhjeni lähes kokonaan joksikin aikaa.

Armeijakunnan tilalle elo-syyskussa maahan saapui kaksi toisen linjan divisioonaa tykistöineen, ratsuväkeä sekä nostoväkeä. Myös nämä joukot siirrettiin rintamalle parin kuukauden kuluttua. Syksyn kulussa niiden tilalle saapui yhä enemmän nostoväkijoukkoja. Vuoden 1914 loppuun mennessä näistä joukoista oli muodostettu yhteensä kuusi prikaatia.

Seuraavan vuoden helmikuussa joukoista muodostettiin 10. Nostoväkiarmeijakunta, mutta järjestely oli voimassa vain muutaman kuukauden. Kesäkuussa 1915 nostoväkiarmeijakunnasta perustettiin 42. Armeijakunta, joka jäi Suomeen sijoitettujen joukkojen johtoporaaksi vuoteen 1918 saakka. Armeijakunnan 106. Divisioonaa ja sen neljä jalkaväkirykmenttiä sijoitettiin alueelle Lahti–Riihimäki–Hämeenlinna–Tampere–Pori.

Johto menettää joukkojen hallinnan

Venäjän vuoden 1917 maaliskuun vallankumouksen jälkeen Saksan hyökkäys Suomeen oli venäjän

yleisesikunnan mielestä entistä todennäköisempi. Puolustuksen vahvennukseksi Suomeen tuotiin lisää joukkoja. Syyskuun lopussa 1917 oli maassa venäläisiä joukkoja seuraavasti: Helsingissä ja Viaporissa 35 000, Viipurissa 10 500, Lahdessa 8110, Haminassa 5500, Tampereella 5000, Tammisaaressa 4200, Vaasassa 4100, Riihimäellä 4000, Oulussa 3500, Turussa 3000, Lappeenrannassa 2800 ja Kouvolassa 1000.

Maaliskuun 1917 vallankumouksesta alkanut venäläisten joukko-osastojen sotilaallisen kurin höltyminen jatkui koko kevään. Kesän ja syksyn aikana sotilaalliset harjoitukset loppuivat melkein kokonaan. Kesäkuussa 42. Armeijakunnan komentaja kenraaliluutnantti Oranovski totesi kurin luhistuneen täydellisesti. Lokakuun alussa pohjoisen rintaman komentaja kenraali Tseremisovin oli myönnettävä, etteivät Suomeen sijoitetut joukot enää olleet hänen käskyvallassaan.

Syksyllä alkoivat myös karkaamiset. Monet joukko-osastot menettivät nopeasti puolet vahvuuksistaan. Riihimäellä varuskunnasta poistuneet upseerit myivät omaisuuttaan paikkakunnan asukkaille. Lokakuussa varuskunnan virolaiset sotilaat kehottivat julkisesti palveluksessa olevia palaamaan kotimaahansa ja ottamaan mukaansa aseensa sekä ampumatarvikkeet.

Venäläiset jättivät Hennalan kasarmit myöhään syksyllä 1917. Huoneet olivat sotilaiden jäljiltä niin

kurjassa kunnossa, että kasarmit oli korjattava. Kasarmit olivat kuitenkin mitä sopivin toimintapiste yhä kasvavalle Lahden järjestökaartille, joka nimitettiin marraskuun lopussa punakaartiksi. Sunnuntaina 13.1.1918 kaarti marssi kasarmeille juhlakulkueena. Edellä kulkivat naiset, näiden jäljessä tuli 140 kiväärein ja pistimin aseistettua kaartilasta ja lopuksi aseeton joukko. Tupaantuliaisjuhla pidettiin ensimmäisen pataljoonan ruokasalissa.

Vaikka maassa olevat venäläiset radioasemat ja -kalusto tulivat kaartin käyttöön maaliskuussa, niillä ei henkilöstön puutteessa ehtinyt olla mitään merkitystä. Hennalassa sijaitseva venäläinen 4. Erillinen Liikkumaton Radioasema siirtyi 4.3.1918 kaartille venäläisen sotilasomaisuuden luovutussopimuksen yhteydessä. Punakaartin Lahden Rykmentille siirtyi silloin arvokkaita radiolaitteita varaosineen, mm lähetin, muuntaja-antenni-vastaanottajalla varustettu kaksoisvastaanotin, vaihtovirtadynamokone ja sähkömagneettisäädin. Lahden Rykmentin radio- ja sähkölennätinmiehistöön kuului huhtikuun alussa vain kuusi miestä, jotka olivat kaikki venäläisiä. Hennalan langattomassa sähkölennätinissä ennätettiin tehdä tuskin enempiä kuin vaihtaa puuantenni katkenneen teräsantennin tilalle, ja siihen sen toiminta lienee jäänytkin.

Vanhassa postikortissa näkyvät Hennalan kasarmirakennukset 1, 3 ja 5. Seppo Toivosen kokoelmat.

Venäläistä lääkintähenkilöstöä ja punaisten sairaala

Lahteen tuli 17.3. kaksi Venäjän Punaisen Ristin autoa mukanaan lääkintähenkilöstöä. Siihen kuului kaksi lääkäriä, joista toinen valittiin kansanopiston sairaalan ylilääkäriksi. Suuri osa venäläisistä sijoitettiin työhön kansanopistolle sijoitettuun sairaalaan. Yhteistyö täällä näyttää käynnistyneen heti alusta alkaen huonosti. Lääkintähuollosta vastannut Lintonen valittiin asiasta ja pyysi Ambulanssiosaston toimenpiteitä jo 20.3. venäläisten työkestä ja mielivaltaisesta esiintymisestä Kansanopistolla.

Lisäksi Lahdessa muodostettiin kokonaan venäläisistä lääkintähenkilöistä Lentävä Saniteettiosasto Korpus 42. Tämän rintamalla kenttäsaaralassa toimineen osaston johtajalääkäriksi kutsuttiin Helsingistä Suomeen jäänyt tohtori Zetilov. Tämä venäläinen kenttäsaaraala toimi ilmeisesti Maakesken rintamalla.

Eräät lähteet mainitsevat Lahdessa toimineen punaisena aikana myös sotilassaaralaa, jossa hoidettiin venäläisiä sekä punaisia ja valkoisia suomalaisia. Kysymys lienee ollut vain vaatimattomasta varuskuntasai-

raalasta tai sairastuvasta. Siellä toimi kansalaissodan aikana vain yksi sotilaslääkäri, Nikolai Sviatski. Hän ei ollut punakaartin palkkalistoilla vaan venäläisten sotilasviranomaisten alainen, mutta sai punakaartilta vapaan ruoan.

Lintonen antoi 10.3. käskyn siivottomassa tilassa olevien kasarmien kunnostamisesta, jotta sinne olisi voitu sijoittaa 200 vuodepotilasta. Hennalan kasarmeilla toimivassa sairaalassa oli kuitenkin surkeat olot. Vesijohdot olivat epäkunnossa, oli kosteusvaurioita, ikkunat ja asfalttipermanto rikkoutuneet ja keittiö oli hajalla. Venäläinen punaisten sairaalain ylitarkastaja A. Rabov arvioi korjausten kestävän noin kolme kuukautta. Sairaala sijoitettiin väliajaksi kansakoululle. Siellä oli kaikkiaan 120 vuodepaikkaa ja kasvunkin varaa oli vielä 50 sängylle. Vaikeimmin haavoittuneet siirrettiin Helsinkiin.

Taistelujen päätyttyä 1.5.1918 Lahdessa venäläisten kohtalo oli varsin karu.

Teksti: Seppo Toivonen,
evl. evp., Sotilaslääkätieteen museon
museomestari

Venäläistä sotaväkeä Hennalassa joskus ensimmäisen maailmansodan aikana. Seppo Toivosen kokoelmat.